

2013.

Kollégiumi pedagógiai program

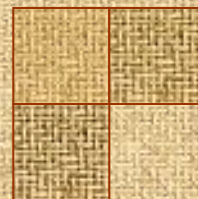
**Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola,
Diákotthon és Gyermekotthon**

a

**Kozmutza Flóra Általános Iskola és Szakiskola
Tagintézménye**

Makó

Tartalom

Bevezető

1. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései
2. A tanulók életrendje
3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaorientációját, pályaválasztásukat, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységünk
4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, esélyegyenlőség
5. Közösségi értékrend kialakításának fejlesztése
6. A Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység a kollégiumban
7. A kollégium hagyományai
8. Iskolával és szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái
9. Értékelés rendszere
10. A kollégium által használt nyomtatvány
11. A kollégiumi felvétel és a kollégiumi tagság megszűnése

Bevezető

Intézményünk bentlakásos intézménnyé 1954. szeptember elsejétől vált. Kezdetben 40 fő állami gondozott fiúnak biztosított ellátást 1988. augusztus végéig. Ebben az évben került átadásra az új, kétszintes épület, ahol a kollégium megkezdte működését, fogadhatta a vidéki tanulóinkat. Két szinten, két-két szárnyon 150 fő fiú részére – állami gondozottak és kollégisták – a napi felkészülést, pihenést és szabadidejük hasznos eltöltését biztosították a hálókkal, társalgókkal, felügyelői szobákkal, fürdőszobákkal.

Diákotthonunk 1995/96-os tanévtől vált koedukálttá. Néhány évvel később közös irányítás alatt – 1999-ben – különvált a Diákotthon és a Gyermekotthon. A Gyermekotthont érintő változások miatt a 2004/2005-ös tanévtől a Diákotthon a második emelet két szárnyán kapott elhelyezést.

A kollégiumba 1988 szeptemberétől fogadjuk a vidéki, határon túli tanulóinkat. Rendkívüli esetben - igazgatói engedéllyel - makói lakosú gyerekeket is fogadunk. Intézményünk tanulóinak közül - kollégiumi kérelem alapján - óvodás kortól a szakiskolai tanulmányok befejezéséig (3-24 éves korig) tudunk kollégiumi férőhelyet biztosítani a jelentkezők számára.

1.Kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

A kollégium az a nevelési-oktatási intézmény, amely az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges feltételeket biztosítja azon gyermekeknek, akiknek lakóhelyén nem működik fogyatékoságuknak megfelelő gyógypedagógiai intézmény, vagy a tanuló testi-lelki egészségét veszélyeztető, tanulását akadályozó otthoni körülmények miatt kollégiumi elhelyezése szükséges.

Kollégiumi elhelyezés biztosítható szülői kérésre helyi lakos tanulóknak is, ha az intézmény igazgatója, tagintézmény-vezető engedélyezi.

A kollégium olyan meghatározó nevelési szintér, amely az Alkotmányban biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok érvényesítése, valamint a pedagógiai célkitűzésének megvalósításában az iskolával szoros együttműködést igényel.

A kollégium a tanulók életében sajátos, sokrétű feladatot tölt be, melynek megvalósítása során törekedni kell a családi funkciók pótlására. Az intézményben folyó nevelőmunkának szolgálnia kell a tanulók társadalmi beilleszkedéséhez szükséges képességek fejlesztését. A nevelői és pedagógiai munka során a kollégiumban előtérbe kerül az egyéni bánásmód, az egyénre szabott nevelési eljárások alkalmazása, amelyekkel segítséget nyújtunk a tanulók későbbi eredményes társadalmi beilleszkedéséhez. A tervezett tevékenységek mindegyikét át kell hatnia a játéknak, a tanulásnak és a munkának. Foglalkozások megszervezése során kiemelt szerepet kap a szocializációt segítő képességek fejlesztése. Céljaink eredményes megvalósítása érdekében a kollégiumi nevelők kapcsolatot tartanak fenn az iskola pedagógusaival, a családdal és a nevelőszülőkkel, valamint különböző intézményekkel, egyéb támogatókkal. A kollégiumban dolgozók nagy hangsúlyt fektetnek a családi kapcsolatok erősítésére. Személyes példamutatással törekszenek a tanulóknak kialakítani a munkához való tudatos viszonyt, a munkához szükséges pozitív szemléletet, értékrendet. A kollégiumban folyó pedagógiai munkát úgy szervezzük meg, hogy különböző tevékenységi formákra épülő foglalkozások és a pihenés tudatos összehangolásával nyugodt körülményeket biztosítsunk az itt nevelkedőknek.

A kollégiumi nevelés alapelvei:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;

- a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- intellektuális igényesség, kulturális stílus a pedagógus tevékenységében;
- az alapvető erkölcsi normák betartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés
- megalapozottan foglalkozik a környezeti nevelés és hagyományápolás tevékenységével
- a tanulók pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs ellátása

A kollégiumi nevelés feladatai:

A tanulási kultúra fejlesztése

Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Kiemeli a tanulási motívumok – az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyának – fejlesztését, hangsúlyt helyez annak előmozdítására, hogy az ismeretek elsajátítása ne csak kötelességként, hanem igényként is fogalmazódjék meg a tanulóknál, s így életprogramjuk részévé váljon a tanulás.

Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaeorientáció segítése

A kollégium olyan változatos szervezeti és módszertani megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségi, neveltségi különbözőségeket kezelni képes.

A kollégium feladata a tanulók képességeinek felismerése és kibontakoztatásuk segítése. Támogatja a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítja annak esélyét, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat. Létrehozza a tehetséges tanulók kiválasztására szolgáló rendszerét, segíti a tehetséges tanulókat képességeik továbbfejlesztésében, tudásuk bővítésében.

A kollégiumi nevelés kapcsolata az iskolai neveléssel-oktatással

A kollégiumi nevelés és oktatás *A kollégiumi nevelés országos alapprogramja* alapján mindenek előtt a NAT kiemelt fejlesztési feladatainak keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz. A kollégiumi nevelésnek és oktatásnak segítenie kell az érintett iskolák nevelő és oktató feladatait.

A kollégium – az iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

A kollégiumban a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása jellemzi. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényező.

A közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése

A kollégium – mint közösségi helyszín – a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

A kollégiumnak feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés.

A feladatok megvalósításában kiemelt szerepet, és megfelelő teret kap a kollégiumi diák önkormányzati rendszer.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium minden részletében otthonos, kulturált, esztétikus közegként működik, ahol a tanulók jól érzik magukat, és ami egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket. A kollégium kulturális és sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Az önismeret fejlesztése, a korszerű világkép kialakulásának segítése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti, tapasztalati alapjai. A természeti és társadalmi ismeretek bővítésével, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését.

A kollégium kiteljesíti a nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeink kultúrájának értékeit, nemzeti, történelmi és vallási hagyományainkat, jellegzetességeinket megismertető iskolai tanulmányokat, ezzel is erősíti a tanulók hazaszeretetét.

A világról kialakított képben kiemelt helyet kap az Európához való kötődésünk, az európai kultúrkör.

A nemzeti, etnikai kisebbségi tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott kisebbséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzeti, etnikai kisebbségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

2. A tanulók életrendje

A tanulók életrendjét és a szabadidő szervezésének pedagógiai elveit minden esetben az iskolai nevelő-oktató munka folyamatában elsajátított ismeretanyag megerősítésének gyakorlásának kell alárendelni.

A diákok otthon és napközi otthon munkarendje az érvényben lévő iskolai és kollégiumi munkarendhez igazodik. Egyes feladatok megoldása azzal párhuzamosan folyik. Ilyen tevékenység a korrepetálás, egyéni fejlesztések, rehabilitáció.

A kollégiumi időbeosztás:

o 6,30 óra	ébredtető
o 7,00 óra	reggeli
o 7,30 óra	indulás az iskolába
o 8,00 -13,30 óra	tanítás
o 12,00-14,00 óra	ebéd
o 14,00-17,30 óra	foglalkozások
o 18,00-18,30 óra	vacsora
o 18,30-19,30 óra	tisztálkodási feladatok
o 19,30-21,00 óra	esti teendők
o 21 óra	villanyoltás

Tanulási foglalkozás:

Tartalmazza a tanulók tanórára való felkészülését, fegyelmezett munkavégzését, a különböző életkornak megfelelő tanulási technikák elsajátítását. Megszilárdítják, elmélyítik, alkalmazzák

a tanult ismereteket. Az önálló kitartó munkavégzés során sikerélményekhez jutnak, elsajátítják az önművelés képességét. Kiemelt tevékenység az egyéni segítségnyújtás, a felzárkóztatás, és a jól haladóknak a differenciált feladatok biztosítása.

Tanulást segítő foglalkozások

- a napi felkészülést szolgáló tevékenység közvetlen tanári irányítással, meghatározott időkeretben, nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetben csoportos, illetve egyéni foglalkozás keretében történik;
- a differenciált képességfejlesztés – a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, valamint a kiemelendő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása – szervezeten- a kollégiumnak az iskolákkal együttműködve kialakított programja alapján történik;
- az iskolában szerzett ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében a kollégium, különböző szakköröket, diákköröket szervez.

Szabadidős foglalkozások

- a szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása;
- a foglalkozások során hangsúlyt kap a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, a kollégiumban élő nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó tanulók anyanyelvi, nemzetiségi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése;
- a kollégium által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget;
- a kollégium szakmai foglalkozások szervezésével segíti – működésében fontos szerepet betöltő, az önkormányzati rendszerbe illeszkedő, diákkörök fejlődését;
- a kollégium pedagógiai programjában meghatározza a tanulók számára kötelező, választandó, illetve választható foglalkozások körét.

A tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások

- a személyes törődést biztosító foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére;
- a csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoporthoz tartozó életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik; A foglalkozások célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenció tevékenység (balesetek, káros szenvedélyek – dohányzás, alkohol, illetve drogfogyasztás stb. – kialakulásának elkerülését).

Nevelési beszélgetés

A nevelő által irányított beszélgetéseken az érzelmi, erkölcsi élet alakítása, társadalmi normák közvetítése történik. A foglalkozások heti tematika szerint zajlanak, kapcsolódóan az aktuális eseményekhez, ünnepekhez, élményekhez, nevelési nehézségekhez, magatartási problémákhoz.

Kulturális foglalkozás

Az irodalom, zene, tánc, báb, film, képzőművészet, színjátszás eszközein keresztül tartalmas szórakozást nyújt a tanulóknak és egyúttal új ismeretanyagot közöl. Az érzelmi árnyalatok bemutatása, átélése, belső feszültségek feldolgozása során a kommunikációs képesség és önismeret javítása. Ezen a foglalkozáson a városi kulturális intézmények programjába is van lehetőség a bekapcsolódásra.

Sport és játék

Különösen a kisebbek számára lényeges a játékipihentető és formáló ereje. Fejleszti a gondolkodási képességeket, a képzelőerőt, a motorikát. Segíti a helyes magatartási szokások (önfegyelem, becsületesség, a szabályok és törvények betartása) kialakítását. Mindezek által készít fel munkára. Meg kell tanítani, játszani a gyerekeket, együtt játszani velük, segíteni a csoportos élmény kialakulását a versengés, a küzdelem, a nyereség és vereség feldolgozását.

Fontosak a didaktikai jelleget hordozó társasjátékok is. A nagyobb gyerekek a szellemi igénybevétel miatt sportjátékokat játszanak. A serdülőkor egyik életkori sajátossága a fizikai teljesítmények összemérése, s erre jó alkalmat adnak a különböző csapatjátékok, ügyességi játékok.

Munkafoglalkozás

Manuális tevékenységek végzése. Cél a nagy és finom mozgások fejlesztése, egyes mozdulatsorok, műveletek automatizálása. A munka öröme iránti fogékonyságot, igényességet, szépérzékét alakítson ki. A tevékenység két részre osztható. Egyrészt alkotó munka, tárgyak készítése, ábrázolás, változatos technikákkal, sokféle anyag felhasználásával. Másrészt a mindennapi feladatok végzése, a környezet tisztán tartása, díszítése.

Klubfoglalkozások:

A diákotthonban lakó gyerekek érdeklődése alapján szerveződő foglalkozások a tervezés, a tanulók kívánságait, véleményét vegye figyelembe. Rugalmas működéssel csatlakozzon az iskola és a közintézmények programjaihoz. Alakítsa ki a gyerekekben azt a képességet, hogy tudjanak bánni saját szabadidejükkel.

3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaorientációját, pályaválasztásukat, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységünk

Felzárkóztatás

Célja: a lemaradó, hátrányokkal küzdő gyermekek fejlesztése, felzárkóztatása, sérült funkciók korrigálása, hiányok pótlása. A szükséges helyeken pótolja az eredendő beszéd szintbeli, kulturális és mentális hátrányokat.

Feladatai

- hiányzó készségek és képességek fejlesztése,
- pszichikus funkciók helyreállítása, fejlesztése
- kognitív funkciók fejlesztése,
- motorikus funkciók fejlesztése,
- szenzoros és kommunikációs feladatok fejlesztése.

Alapelvei

- az egyéni képességek figyelembe vétele,
- a hiányzó készségek, képességek tudatos, tervszerű fejlesztése.

Területei

Tanulási foglalkozásokon: az egyéni segítségnyújtás, a felzárkóztatás differenciált feladatok biztosítása

Egyéb foglalkozásokon: az irodalom, zene, báb, film-, képzőművészet eszközeivel fejleszteni a gyerekeket

Sport és játék terén: pihentető erejükkel szolgálják a felzárkóztatás feladatait

Munkára nevelés, illetve kézműves foglalkozás területén: a nagy és finommozgások fejlesztésével, az egyes mozdulatok sorrendjének automatizálásával fejlesztjük a gyerekeket.

Szabadidős foglalkozásokon: a pihenés az önálló élménygyűjtés eszközeivel valósul meg az érzelmi élet kibontakozása.

Nevelési beszélgetéseken: az érzelmi – erkölcsi képességek, készségek hiánypótlása, a társadalmi normák közvetítése folyik.

A foglalkozások tematika alapján zajlanak, kapcsolódva az aktuális eseményekhez, ünnepekhez, élményekhez, nevelési nehézségekhez, tanulási, magatartási problémákhoz.

Tehetséggondozás:

A kollégiumban lakó tanulóink jogai között fő helyen szerepel a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Célja: a speciális tehetségek felkutatása, kibontakoztatása, folyamatos gondozása, a személyiség gazdagítása, a szociális kapcsolatok erősítése

Feladatai:

- személyiség fejlesztése
- kreativitás kibontakoztatása
- a meglévő képességek és ismeretek érdeklődési területeinek megfelelő fejlesztése
- a kiemelkedően fejlett képességek, adottságok fejlesztésével a hiányosságok kompenzálása

Alapelvei:

- a tehetséges gyermekekkel másképpen kell foglalkozni, és mást –(többet) kell biztosítanunk számukra.
- az egyéni képességek figyelembevételével, a speciális szükségletek által meghatározottan kell a foglalkozásokat szervezni

Területei:- tehetséggondozó foglalkozások (pl. egyéni, csoportos)

- egyéb, differenciálást szolgáló szerkezeti formák (pl. klubfoglalkozások)

Klubfoglalkozások, szakkörök:

Sport klubfoglalkozás

Kézműves klubfoglalkozás

Informatikai klubfoglalkozás

Tehetséggondozás

Pályaválasztási, pályaorientációs munka

Célja:

- olyan ismeretek nyújtása, amelyek felkészítik a tanulókat a társadalmi munkamegosztásban való részvételre
- perspektívák felmutatása, amelyek segíthetnek a pályaválasztásban, a pályakezdésben
- gyakorlati, fizikai munkával való megismerkedés biztosítása
- érdeklődés felkeltése, motiváció kialakítása a különböző munkatevékenységek iránt

- szakmai alapismereti tudás birtokába juttatni a gyermekeket
- önismeret, reális képesség felismerése, és az annak megfelelő pályaeorientációs lehetőség biztosítása

Feladata:

- munkaeszközök használatának megismertetése
- balesetmentes eszköz és szerszámhasználat, takarékos anyaghasználat megtanítása
- gyakorlati munkatevékenységek végzése (házkörüli munkák, apró kézi javítások elvégzése, egyszerű kéziszerszámokkal)

Alapelve:

- egyéni képességek, adottságok figyelembevétele
- minden tanuló számára megfelelő pályairányítás végzése
- sikerélmény biztosítása, erre építeni a pályaeorientációs tevékenységet

Pályaeorientáció a 8., 9E., 10. évfolyamokon tanulók részére:

- a város és környezetének bemutatása. A lehetőségek felkutatása környező munkahelyek megismerése, üzemlátogatás.

Célja: felmutatni azokat az alternatívákat, amelyeket Makó, és térsége hordoz.

- A városban működő üzemek, vállalkozások meglátogatása;
- Egy-egy szakmai terület tevékenységének a bemutatása a gyakorlatban a látogatások alkalmával, külön a lányok és fiúk részére.
- Mit jelent a továbbtanulás és a pályaválasztás a környezetünkben?
- Hogyan lehet megélni egy-egy szakmából;
- Mit jelent a gyakorlatban a szakma elsajátítása és azt hogyan lehet elérni?
- Mit jelent a minőség a szakmákban.
- Ezekkel a kérdésekkel foglalkozva a gyerekeket aktívan bevonva az ő elmondásaikat kiegészítve, az ő ismereteiket kibővítve elérni azt, hogy a társadalmi beilleszkedésük sikeres legyen és az önálló életvezetés, kialakuljon.

Önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elemei:

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket;

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturális életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásával és a folyamatos megújulás képességével,
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeinek kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, esélyegyenlőség

A kollégium sokat tesz a szociális hátrányok enyhítéséért. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások megszervezésével nemcsak a közoktatás feladatainak megvalósításában vesz részt, hanem szociális funkciót is teljesít.

Ehhez szükséges a szociális hátrányokkal küzdő fiatalok feltérképezése, problémáik ismerése. A napközis, illetve tanulószobai foglalkozások megszervezése mellett a szociális hátrányok enyhítését szolgálhatják az alábbi tevékenységi formák:

- Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- Drog- és bűnmegelőzési programok;
- Pályaorientációs tevékenység;
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon;
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése;
- Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi, tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön;
- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézménnyel, az áthelyező bizottsággal
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása;
- Táborozási hozzájárulások;
- Ösztöndíjak;
- Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.

Nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók nevelésének feladatai

E területen a diákotthoni nevelés egyik alapelve, hogy „nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése érvényesüljön

- a kisebbséghez tartozó növendékeket teljesen egyenrangúként kezeljük a diákotthoni nevelés bármely színterén.

- bármilyen hátrányos megkülönböztetés tilos. Amennyiben konfliktus támadna növendékeink között, ennek kezelésében a kisebbség értékeinek bemutatása, tudatosítása domináns jelleggel bír

- preventív feladatként adódik, hogy a növendékeink mentális képességeihez igazodóan, - a diákotthoni nevelésben jelen lévő – nemzetiségeik kultúrájának értékeit, hagyományait és egyéb jellegzetességeit megismertessük és megfelelő rangra emeljük.

- az etnikai kisebbséghez tartozó SNI gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatását a zene, a néptánc és egyéb művészeti nevelés terén a képességeiknek megfelelően segítjük

- gyermekvédelmi tevékenységünk során az esélyegyenlőség elvét alkalmazva komplex segítségnyújtásban részesítjük a családokat.

5. Közösségi értékrend kialakításának fejlesztése

Közösségfejlesztés

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Néhány példa a közös követelményekből:

- A hon- és népismeret segítse elő harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel.
- A tanulók legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsüljék meg ezeket.
- Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vegyenek a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és - kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei állnak.
- Az iskolának az új információs környezetben eligazodó, és azt kritikai módon használó fiatalokat kell nevelnie.
- A nevelők fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Közösségi közéleti tevékenység

A kollégiumba került gyerekek megélik a csoportképződés, alakulás lépcsőfokait. E közösségi tapasztalat segíti majd őket a közéletben való tájékozódásban is. A tanulók személyiségjegyeik fejlődésén túl ismereteket szereznek a társas együttélés szabályairól, a közösen végzett munka örömeiről. Siker- és teljesítménymotiválttá válnak, hiszen a közösségben elfoglalható státuszok megszerzéséért versengenek.

A csoportfejlődés fázisait - alakulás - küzdelmi időszak - normaállítás - azonosulás, teljesítés - a csoport a nevelőtanárral együtt járja végig.

Az alakulás fázisában a pedagógusnak aprólékosan, pontosan kell terveznie. Az a cél, hogy a csoport a legrövidebb idő alatt lépjen át a második fázisba. Az első fázisban az egymás megismerése és elfogadása, a hagyományok, a szokások továbbörökítése történik.

A küzdelmi szakaszban a szerepek, a csoportban megszerezhető státuszokért folyik a verseny. Cél az egyén személyiségének érvényesítése a csoportban. Gyakran vannak átfedések, de a különállás sem ritka. A nevelő hatások asszimilációjával gyakori az átrendeződés.

Az azonosulás és teljesítés az a szint, ahol a normaképző értékrend funkcionál. Ekkor már magas szintű teljesítés tapasztalható mind a szűkebb, mind a tágabb kollégiumi közösségért.

Tág mozgásteret biztosíthatunk az egyéni ambícióknak, és differenciált pedagógiai módszerekkel mutathatjuk be újabb és újabb csoporttagok értékeit.

A közösség kialakításában, fejlődésében nagyon fontos szerepe van a nevelőtanárnak.

Alapvető a személyes példamutatás, ehhez pedig tekintéllyel kell bírnia, el kell magát fogadtatnia a csoporttal. Csak ekkor hatékony a nevelő munkája. Ezért is nagyon jelentős a szabadidős foglalkozások pontos, aprólékos megtervezése és szervezése, hiszen itt oldottabb keretben van lehetőség arra, hogy a már vázolt feladatokat maradéktalanul elvégezhessük.

6. A Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység a kollégiumban

A gyermekvédelmi munka tervezése a gyermekek szociológiai, társadalmi illetve a hátrányos helyzetből adódó környezeti hatásokra épül.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős minden tanévben felmérést készít a szociálisan hátrányos helyzetűek köréről, és koordinálja, illetve segíti a diákotthon pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Feladatok:

- A család és a gyermek folyamatos kapcsolattartásának biztosítása, (látogatás, elvitel, levelezés, telefonkapcsolat, ajándékozás, csomagküldés)
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón belül, keresztül.
- A tanuló intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása, a tanuló igénye szerint.
- A család szociális és anyagi helyzetének megfelelően különféle támogatások – pénzbeli és természetbeli – felkutatása, a hozzájutás segítése, valamint tanácsadás a családellátó tevékenységhez.

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság
 - természetbeni támogatás igénybevétele (fogyasztásra készétel, ruházat, tanszer..)
 - Segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken történő részvételhez.
 - Gyorsan és hatékonyan kell intézkedni a gyermeket veszélyeztető helyzetben.
 - Folyamatosan ellenőrizni a tanuló eredményeit, a rendszeres iskolába járást, szükség esetén eljárást kezdeményezni.
 - Segítséget nyújtani vallási, etnikai és kulturális hovatartozásuk gyakorlásában, a szabályok, normák elfogadásában.
 - Folyamatos ellenőrzést, nyomon követést igényel a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett környezetben nevelkedő fiatalok otthoni életformája, ellátása, pihenése.
 - Figyelni arra, hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
 - Milyen kortárscsoporthoz kapcsolódik, ellenőrzött-e ezek tevékenysége?
 - Használ-e a tanuló egészségre káros anyagokat, szereket, folytat-e korára, fejlődésére káros életmódot?
 - Rendszeres iskolába járás elérése, a tanulmányai befejezése, a pályaválasztás és eredményes beiskolázása érdekében.
 - Segélyekkel, támogatásokkal javítani a család, a tanuló szociális helyzetét, elemi szükségleteinek kielégítését.
 - kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (évenként, egyszeri pénzbeli juttatás)
 - iskoláztatási támogatás
 - Segítséget nyújtani a napközis étkezés igénybeviteléhez, az egészségügyi ellátásokhoz és a segédeszközök megszerzéséhez.
- Kapcsolatteremtés a különböző gyermekvédelmi szakellátás szerveivel:
- a helyi önkormányzat gyermekvédelmi, gyámsági, szociálpolitikai, gyermekjóléti szolgálati csoportjaival,
 - területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás szerveivel,
 - a hivatásos pártfogókkal,
 - Rendőrséggel,
 - a Családsegítő Központtal,
 - Nevelési Tanácsadóval,
 - Szükség esetén a gyermek ideggondozóval, illetve gyermekpszichiátriával,
 - az intézmény iskolaorvosaival és védőnőjével, más egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézményekkel, a gyermek lakóhelye szerinti házi orvosi szolgálatokkal, házi gyermekorvossal,
 - a család és gyermekvédelmi szakmai kollégiumokkal,
 - az Országos Család és Gyermekvédelmi Intézettel,
 - a különböző karitatív és nonprofit szervezetekkel.

7. A kollégium hagyományai

Pápay Endre Iskola:

Nemzeti ünnepeink megünneplését faliújságok készítésével és színvonalas műsorok összeállításával – melyeknek a tanulók a résztvevői – tesszük az ünnephez méltóvá.

A kollégiumi ünnepélyek:

- A kollégiummal való találkozás gyermekeknek és szüleiknek egyaránt a tanévnyitó ünnepélyvel kezdődik. Ekkor tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, a felszerelési ellátásról, az elvárásainkról.
- Évek óta kedves hagyományként ugyanaz a Mikulás köszönti a gyermekeket.

- Az ünnepek sorában fontos helyen áll a téli szünet előtti utolsó tanítási napon a karácsony ünnepe közös iskolai műsorral.
- A tél búcsúztatását és a tavasz köszöntését a hagyományos farsangi játékdélutánnal és a „Kiszebáb” évetéssel ünnepeljük.
- Anyák napján a tanulók közös ünnepi műsorral, virággal, ajándékkal köszöntik a meghívott édesanyákat, nagymamákat.
- Nemcsak a fogadás, a tanulók búcsúztatása is ünnepélyes formában történik, a tanévzárással összekötve. A ballagást mindenkor a tanulók műsora teszi ünnepélyessé, meghitté, emlékezetessé.
- A gyermeknapi és pedagógusnapi rendezvényeket a diákönkormányzat szervezi.
- A tanév folyamán két alkalommal tartunk szülői értekezletet.
- Szintén két alkalommal szervezünk nyílt tanítási napot, ahol a szülőknek lehetősége van betekinteni a kollégium nevelő-oktató munkájába. Aktuális problémákkal a csoportvezetők a hazautazás előtt fogadják a szülőket.

8. Iskolával és szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Iskolával:

- a gyógypedagógiai asszisztens, gyermekfelügyelők mindkét területen állandó feladatokat látnak el munkaköri leírásuk szerint (Kozmutza)
- az egyes osztályokhoz tartozó gyermekfelügyelők napi kapcsolata az osztályt vezető pedagógussal. (mindennapos egyéni konzultáció a gyermekek érdekében)
- nevelőtanárok személyes kapcsolata az osztályfőnökökkel, iskolai vezetőkkel
- kölcsönös hospitálások, bemutató tanítások
- a diákotthon dolgozói rendszeresen közreműködnek az iskolai rendezvényeken, annak színvonalasabbá tétele érdekében.
- a gyermekfelügyelők segítenek az egyes iskolai rendezvényeken szereplő növendékek betanításában, a műsor gyakoroltatásában.
- az iskolai szakmai értekezletek, továbbképzések állandó résztvevői a nevelőtanároknak.
- együttműködés a nevelőtestülettel, s az ott végzett felelős szakmai tevékenység a kollégiumi nevelés eredményességének legfontosabb feltétele.

Szülővel

- gyermekfelügyelők személyes és rendszeres kapcsolata a növendékek hazaadása során.
- a diákotthoni csoportok rendszeresen meghívják a szülőket jelesebb eseményeikre.
- szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt nap
- diákotthoni rendezvényekhez szülői munkaközösség felkérése zsűriben, vagy más segítség adásához.

Kapcsolattartás formái:

Szóbeli:

- visszaérkezéskor személyesen
- pénteken délután a tanulók hazautazásakor
- telefonon, bármilyen gyermeket érintő ügyben indokoltságnak megfelelően a hét bármely napján

Írásban:

- üzenő füzet vagy ellenőrzőn keresztül
- levél formájában
- Különélő szülők esetén a gyámügyi határozatban foglaltak alapján történhet a gyerekekkel való kapcsolattartás, láthatás.

9. Értékelés rendszere

Az ellenőrzés és értékelés az oktatás-nevelés folyamatában, mint alapvető mozzanat szerepel. A kollégiumban a tanulók ismereteinek és viselkedésének ellenőrzését és értékelését a tanulók személyiségfejlesztése érdekében végezzük.

Mindkét pedagógiai módszer bipoláris folyamat. Egyrészt a tanulónak szüksége van arra, hogy értékelést kapjon tudásáról, magatartásáról és segítséget a hiányosságok kijavítására.

Másfelől az ellenőrzés a nevelő számára is fontos, mert saját munkájának értékmérője. A tanulók ellenőrzése és értékelése folyamatos megfigyelés útján történik, sok mindenre kiterjed:

- figyelme, érdeklődése, aktivitása,
- önkifejezése,
- magatartása,
- együttműködése a társakkal és a felnőttekkel,
- bekapcsolódás a közös munkába,
- alkalmazkodó képessége,
- normák betartása,
- önállósága,
- szociális képességei.

Az ellenőrzés az ismeretek és jártasságok szintjének megállapítására vonatkozik. Gyakran az ellenőrzéssel és értékeléssel szüntethetjük meg a gyermekek között tapasztalható különbséget, nagyfokú polarizáltságot. A bátoralanabbakat buzdíthatjuk, a felületesebben dolgozókat igényesebb feladatvégzésre ösztönözhetjük.

Az ellenőrzés és értékelés akkor lesz igazán nevelő értékű, ha a teljesítmény pozitívumaira épít. Az elért eredmény méltánylása ösztönzőleg hat a gyermek további teljesítményére.

Ugyanakkor a fejlődése érdekében ki kell javítanunk a pontatlanságokat, rá kell mutatnunk a gyakori hibákra. Amennyiben elismerésünk sikerélményhez vezet, akkor a gyerek minden bizonnal készséggel törekszik a jobb teljesítményre, s a hibáira való utalás nem töri le. Ez az értékelő tevékenység és minősítés minden körülmények között emeli a teljesítményt.

A kollégiumban az ellenőrzés, értékelés a csoportvezetők, klubvezetők, kollégiumvezető és az igazgató együttműködésével történik.

A szóbeli értékelés folyamatos feladat. Írásos értékelést, pedagógiai jellemzést félévkor és tanév végén készítünk, melyet a tanuló személyi anyagához csatolunk:

A kollégiumi közösség és tagjai számára magatartás, szorgalom és tanulmányi, közösségi, szabadidős munkatevékenységben végzett teljesítményekért az alábbi jutalomban részesíthetők:

- elismerés
- dicséret
- jutalmazás
- kedvezmények

Az egyéni és közösségi követelmények értékelési szempontjai a kollégiumi közösségben kerülnek kidolgozásra. A kollégiumvezetői dicséretet, valamint az igazgatói dicséretet a gyermekközösség, a diákönkormányzat is kezdeményezheti.

A kollégium tagjai a kollégium rendjének megsértéséért az alábbi fegyelmi büntetésekből részesíthetők:

- figyelmeztetés
- megrovás
- szigorú megrovás
- kizárás

A fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni. A fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelességszegést, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásban a szülőt be kell vonni. A fegyelmi eljárás során a tanulót a szülő, illetőleg más megbízott is képviselheti.

A fegyelmi tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a tanuló, illetve a szülő, vagy a megbízott ismételt szabályszerű értesítés ellenére sem jelent meg. A tanuló kiskorú tanuló esetén, a tanuló vagy a szülő kezdeményezésére a fegyelmi eljárást meg kell indítani, és le kell folytatni. A tanulóval szemben ugyanazért a kötelességszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg. Ha a kötelességszegés miatt az iskolában és a kollégiumban is helye lenne fegyelmi büntetés megállapításának a fegyelmi büntetést abban a nevelési-oktatási intézményben, lehet megállapítani, amelyikben az eljárás előbb indult.

10. A kollégium által használt nyomtatvány

- a kollégiumi csoportnapló,
- a kollégiumi napló (ügyeleti napló),
- a kollégiumi törzskönyv.

A kollégium által évenként kialakított csoportok foglalkozásairól a pedagógus kollégiumi csoportnaplót vezet.

A kollégiumi csoportnaplón fel kell tüntetni a kiállító intézmény nevét, címét, OM azonosítóját, a megnyitás és lezárás időpontját, a pedagógus és az igazgató, tagintézmény-vezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az intézményi körbélyegző lenyomatát is.

A kollégiumi csoportnapló

- a csoport megnevezését, a foglalkozások helyét és idejét,
- a foglalkozás megnevezését,
- a foglalkozást tartó pedagógus nevét,
- a csoportba tartozó tanulók évfolyamonkénti és osztályonkénti megoszlását,
- a csoport tanulóinak névsorát,
- a megtartott foglalkozások sorszámát, időpontját és a foglalkozás témáját,
- a tanulók nevét és osztályát, valamint igazolt és igazolatlan hiányzásait,
- a tanulók értékelését, a haladásukkal kapcsolatos bejegyzéseket tartalmazza.

A kollégiumi napló a kollégiumban folytatott pedagógiai tevékenységek dokumentálására szolgál. A kollégiumi napló szervezeti egységenként külön is vezethető.

A kollégiumi naplón fel kell tüntetni a kiállító intézmény nevét, címét, OM azonosítóját, a megnyitás és lezárás időpontját, az igazgató aláírását, papíralapú dokumentum esetén az intézmény körbélyegzőjének lenyomatát.

A kollégiumi napló

- csoportonkénti bontásban a tanulók névsorát,
- a tanuló nevét, születési helyét és idejét, iskolája nevét, évfolyamát, érkezésének és távozásának időpontját, anyja születéskori nevét,
- a pedagógusok nevét, beosztását, elérhetőségét, a vezetett csoport nevét,

- a létszámnyilvántartást, ennek részeként
- a kitöltés napját,
- a délelőtti, délutáni és éjszakai nevelőtanár nevét,
- az ügyeletes tanuló nevét,
- a csoportok számát, aktuális létszámát, az igazoltan és igazolatlanul távollévők létszámát,
- a betegek nevét és tartózkodási helyét, a járóbetegek számát, a kórházban, a kollégiumban és az egyéb helyen tartózkodó fekvőbetegek számát, az összes beteg létszámát,
- az ügyeletes nevelőtanár jelentését,
- az ügyeletes tanár és az igazgató aláírását
- gyógyszerek szedéséről nyilvántartást
- menstruációs ciklusok rögzítését tartalmazza.

A létszámnyilvántartást napokra lebontva kell vezetni.

A kollégiumi törzskönyv a kollégiumban elhelyezett tanulók nyilvántartására szolgál. A törzskönyvet tanítási évekre lebontva kell vezetni.

A kollégiumi törzskönyvben fel kell tüntetni a kiállító intézmény nevét, címét, OM azonosítóját, a megnyitás és lezárás időpontját, az igazgató aláírását, papíralapú dokumentum esetén az intézményi körbélyegző lenyomatát.

A kollégiumi törzskönyv

- a tanuló törzskönyvbeli sorszámát,
- a tanuló nevét, állampolgárságát, oktatási azonosító számát, születési helyét és idejét, társadalombiztosítási azonosító jelét, anyja születéskori nevét és elérhetőségét, apja vagy törvényes képviselője nevét és elérhetőségét,
- nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát,
- a tanuló lakcímét, szülő elérhetőségét,
- azon iskola nevét, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll, osztályát,
- a tanuló kollégiumba történő be- és kiköltözésének időpontját,
- a tanulók ügyeivel kapcsolatos döntéseket, határozatokat, záradékokat tartalmazza.

11. A kollégiumi felvétel és a kollégiumi tagság megszűnése

A kollégiumi felvétel iránt külön kérelmet kell benyújtani.

A kollégiumban a jelentkezés, beiratkozás idejéről a kollégium vezetője és a tagintézmény-vezető dönt. Annak a tanulónak a kollégiumi felvétele nem tagadható meg, akinek felvételét vagy átvételét a gyámhatóság kezdeményezte.

A tagintézmény-vezető, kollégiumvezető a kollégiumi felvételi kérelem elbírálásáról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt is értesíti. Amennyiben a felvételre a gyámhatóság kezdeményezése alapján került sor, a határozatot a gyámhatóság számára is meg kell küldeni.

A kollégiumi tagsági jogviszony megszűnéséről a kollégium vezetője írásban értesíti a tanulót - kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét - és az iskola igazgatóját.

Ha a kollégiumi tagsági jogviszony megszűnik, a tanuló adatait a jogviszony megszűnésével egyidejűleg a kollégium tanulói nyilvántartásából törölni kell.

A Házirend egy példányát a kollégiumba történő beiratkozáskor a szülőnek, a tanulónak át kell adni, továbbá annak érdemi változása esetén arról a szülőt, tanulót tájékoztatni kell.